

רבינו חננאל

ז:

ואַלטערין ג"ש לאַפּוקי תרומה וא"ת אַמאי אַלטערין ג"ש דרבי כיון **די**ענין מקדש מג"ש טוּמאַה נילף קודש מדאַיתקש למקדש וליכא למימר תרומה נמי דאמר קרא **זה** ולא בתרומה דהשתא ליכא למיפרך ואימא **זה** ולא קודש הואיל וקודש הוא כזרת כמו מקדש אצל תרומה לא דמי למקדש וי"ל

דאִלטֶרֶיךָ ג"ש לאַייתורי **זה** לרבות נבלת עוף טהור דלמעט תרומה לא אִלטֶרֶיךָ דמהיכא תיתי דמהיקשא דמקדש לא אמי ג"ש דרבי לא הוה מרבינן נבלת עוף אלא אדרבה הוה ממעטינן ליה מני יגע וזה אחא למעוטי תרומה ומיהו תימיה למה לי ג"ש דרבי תיפוק מג"ש דטומאה דלענין קודש נמי דרשינן ליה כפרק בתרא דמכות (דף יד:): **יִשָּׁאֵי** בַּעֲנִין הוּא דְּהִבִּיא ג' טוּמְאוֹת. אַכְתִּי אֵיכָא טוּבָא כְּגוֹן אֹכֵל תְּרוּמָה בְּטוּמְאָ' וטמא ששימש אלא נקט הני לרבותא דיש להביא אע"פ שהן חמורות וכי ממעט להו ממעט נמי אחריני א"י נקט הני אע"ג דלאו טומאה ממש ניניהו אלא בלשון טומאה נכתבו וא"ת איך יכפר על כולן הא אמר לקמן (דף פ:): כפרה אחת מכפר ואינו מכפר ב' כפרות וליכא למימר דה"ק ים להביא אחת מג' טומאות ^(י) דא"כ אמאי אִלטֶרֶיךָ מטומאה ולא כל טומאה דלא מכפר אלא אחת תיפוק ליה מאחת דדרשינן מיייה לקמן דאינו מכפר ב' כפרות וע"כ אית לן לאוקמה בטומאת מקדש וקדשיו לפי שחלק הכתוב וי"ל דלא חשיב ב' כפרות אלא כשמכפר מה שקרבן אחר מכפר וכן משמע לשון הקונטרס דלקמן מדע דהא מכפר על הקודש ועל המקדש ולא מיקרי ב' כפרות כיון שאין קרבן אחר מכפר כענין זה: **בַּע"ז** הוּא אוֹמֵר לְמַעַן טַמֵּא אֶת מִקְדָּשִׁי. פירוש קדושת שמי והאי קרא צמוקך כתיב וקסבר האי תנא מולך היינו ע"ז ופלוגתא היא בפרק ארבע מיתות (סנהדרין ד' סד:): **ובכפר עץ** הקדש. אע"ג דצמקדש מיירי כדמוכח לקמן בשמעתין מ"מ מדאפקיה רחמנא

בלשון קודש שמעינן טומאת קודש ומדאיתקש ליכא למימר דאס כן תרומה נמי: **אִי** בשוגג בר קרבן הוא. הכא אתי שפיר דפשיטא ליה דלא מכפר אבר קרבן כדדרשינן בסיפא דברייתא חטאים דומיא דפשעים דלאו בני קרבן אצל לקמן דפריך אסיפא דברייתא גופה דקתני יכול על כל טומאה של קודש וכו' האי בר קרבן הוא משמע דבלאו הך דרשה דחטאים דומיא דפשעים פשיטא ליה דלא מכפר אבר קרבן ונראה דפשיטא ליה משום

וכפיצ הסם. בטומאת מקדש צפרשת פרה אדומה: **זה למה לי**. למעוטי תרומה דמהיכא תיתי לחיובא דמהני לא אחיא שכן כרת: **לרבות נבלת עוף טהור**. המטמאה צבית הצליעה שאס אכלה ונכנס למקדש חייב: **משום**

וכתיב התם יטמא יהיה עוד טומאתו בו מה להלן טומאת מקדש אף כאן טומאת מקדש ואלא בה למה לי לרבות נבלת עוף טהור הא אמרת בה מיעוטא הוא משום דמיעוטא הוא אייתר כתיב ^אאו כי יגע דבר נגיעה אין דלאו בר נגיעה לא וכתיב בה מיעוטא הוה מיעוט אחר מיעוט ^בואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבו': יש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שעיר הנעשה בפנים וכו': ת"ר ^גוכפר על הקדש מטומאות בני ישראל וגו' יש לי בענין זה להביא שלש טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים בע"ז הוא אומר ^דלמען טמא את מקדשי בגילוי עריות הוא אומר ^הושמרתם את משמרתי לבלתי עשות מחקות התועבות וגו' ולא חטמאו בהם בשפיכות דמים הוא אומר ^וולא חטמא את הארץ יכול על ג' טומאות הללו היא שעיר מכפר ת"ל ^זמטומאות בני ישראל ולא כל טומאות מה מצינו שחלק הכתוב מכלל כל טומאות הוי אומר טומאת מקדש וקדשיו אף כאן בטומאת מקדש וקדשיו דרבי ר' יהוד' ר"ש אומר ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומר ^חוכפר על הקדש מטומאות מטומאות של קודש יכול על כל טומאה שבקודש היא שעיר זה מכפר תלמוד לומר ^טומפשעיהם לכל חטאתם ^יחטאים דומיא דפשעים מה פשעים שאינם בני קרבן אף חטאים שאינם בני קרבן ומניין ליש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף ששעיר זה תולה ת"ל לכל חטאתם חייבי חטאות במשמע אמר מר יש לי בענין זה להביא ג' טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים האי ע"ז היכי דמי אי במזיד בר קטלא הוא אי בשוגג בר קרבן הוא במזיד ולא אתרו ביה בשוגג ולא אתיידע ליה גילוי

חטאות במשמע ולא גרסינן כל חייבי חטאות: **חייבי חטאות במשמע**. הראוי לזא לדי חטאת לכשתודע לו ידיעה בסוף: **בר קרבן הוא**. כבר פורש קרבן צפרשת שלח לך ^אבמדבר טו: **צמויד ולא אתרו ביה**. ואינו נהרג בלא התראה כדאמרני בנסהדרין בפרק היו בודקין (דף מה:). **ולא אסיידע ליה**. סלקא דעתך אמינא לתלי ליה להגן מן היסורין עד שיודע לו: ^א

דאחי משער המשתלה דמכפר על ^ב כמה עבירות ומרובה כפרתו אפ"ה אינו מכפר אבר קרבן כדדרשינן ציה הסם חטאים דומיא דפשעים וכ"ש אבר קטנא ואבר מלקות דלא מכפר כדמוכח הסם דאמר חייבי מלקיות שעבר עליהן יום הכפורים חייבין ופרין פשיטא מ"ש מחייבי חטאות ואשמות ודאין וא"ת וטוקי כגון דלתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה וי"ל דהאי ^ג נמי נפקא לן מסיפא דברייתא דלא תלי ליה: **בַּמִּזְיָד** וְאֵא אֶתְרוּ בִּיה. ואס תאמר והא לא אחיא לכלל חטאת וי"ל דהשתא דמוקי צמויד לא הוי חטאים אלא פשעים ובפשעים לא צעינן דאתיא לכלל חטאת דכולהו לאו בני חטאת ניניהו אצל גבי שפיכות דמים קשיא דמוקי ליה בשוגג ולא אסיידע ליה והא לא אחי לכלל חטאת ואין לומר הואיל ואחי לכלל גלות אחי לכלל חטאת קרינא ציה דהא מוקי להו גמי בהנך דלאו בני גלות ניניהו ויש לומר אף על גב דלא אחי לכלל חטאת אין לחוש כיון דתלי נמי אטומאת מקדש וקדשיו דאתי לכלל חטאת וכן משמע לקמן דפריך וניכפר פנימי אדידיה ואדחילוין ואע"ג דכפרת חילוין לא אחי לכלל חטאת וא"ת והאיך אפשר לאוקמה צמויד והא לא משכחת ציה כפרת חילוין דהיינו אין צה ויש זה וי"ל דאין לחוש דמוקמא כפרת חילוין אטומאת מקדש וקדשיו גרידא וא"ת והיכי מצי לאוקמה צמויד ולא אתרו ציה הלא בגדי כהונה מכפרין על אלו ג' עבירות ^דאפוד על ע"ז כתונת על שפיכות דמים ומכנסים על גילוי עריות וי"ל דצעי למימר ששעיר הפנימי יכפר עמהם זה בלא זה לא יועיל ואע"ג דלקמן פריך וניכפר פנימי אדידיה ואדחילוין ולא צעי למיפרך וניכפרו תרוייהו אחד דשתי קרבנות ודאי אין סברא שיצואו לכפר על דבר אחד אצל זה אפשר דבגדי כהונה יכפרו עם קרבן דבר אחד: **בַּשּׁוֹגֵג וְאֵא אֶתִידַע** צִיֵּה. ואס תאמר והמקשה מה היה סבור דהא כי מוקמינן ליה בטומאת מקדש וקודש איירי נמי בשוגג ולא אתיידע ליה דהיכא דלתיידע ליה בר קרבן הוא ויש לומר דמטומאת מקדש וקדשיו אחי שפיר דאיכא לאוקמה צמויד ואפילו אתרו ציה דליכא ^ה כרת ומשום הכי פריך טפי אהנך ג' טומאות דאיכא למיפרך צין בשוגג צין צמויד אצל קשיא דאטומאת מקדש וקדשיו נמי איכא למיפרך אמויד אי צמויד בר מלקות הוא דחייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן:

גילוי

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

מסורת הש"ס

- ↑ ויזמא מג. וס"ג,
- ↑ כריתות כה: ג. ונאחרי פקין יצ, ד) ונשון דל"כ מנומנס ויש להגיה דלכמי במקום דל"כ. רש"א,
- ↑ וזהוסיס פח: א. ו) ג'לאלא כרת,

תורה
אור השלם

- ↑ כל הנזעז במות בנפש האדם אשר ימות ולא יתחטא את משכון יי טמא ונברכתה הנפש והוא משראל כי מי נדה לא זרק עליו טמא יהיה עוד טמאתו בו. במדבר יט יג
- ↑ או כי יגע בטמאת אדם לכל טמאתו אשר יטמא בה ונעלם מפניו והוא ידע ואשם: ויקרא ה ג
- ↑ וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל לכל ומפשעיהם חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם: ויקרא טו טז
- ↑ ואני אתן את פני באיש ההוא ונבדתי אותו מקרב עמו כי מודעו נתן למנאך למען טמא את מקדשי ולחלל את שם קדשי: ויקרא כ ג
- ↑ ושמרתם את משמרתי לבלתי עשות מחקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בדם אני יי אלהיכם: ויקרא יח ל
- ↑ ולא תטמאו את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שכן בתוכה כי אני יי שכן בתוך בני ישראל. במדבר לה לד

תורה
אור השלם

- ↑ וישמרתם את משמרתִי לבלתי עשות מחקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בדם אני יי אלהיכם: ויקרא יח ל
- ↑ ולא תטמאו את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שכן בתוכה כי אני יי שכן בתוך בני ישראל. במדבר לה לד

תורה
אור השלם

- ↑ וישמרתם את משמרתִי לבלתי עשות מחקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בדם אני יי אלהיכם: ויקרא יח ל
- ↑ ולא תטמאו את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שכן בתוכה כי אני יי שכן בתוך בני ישראל. במדבר לה לד

תורה
אור השלם

- ↑ תוספות ד"ה אז וכו' דמכפר על עבירות ידועות ומרובה וכו' כדדרשינן ציה הסם. י"ב צ"י בתרא דכריתו':
- ↑ בא"ד וי"ל דהאי מיהא נפקא:

תורה
אור השלם

מוסף רש"י

מה פשעים שאינם בני קרבן. דפשעים היינו מדין, שמורד בכבו, וכן הוא אומר (מ"ב ג) מלך מולך פשע כי (כריתות כה:).